

СХВАЛЕНО
Рішення педагогічної ради
комунального закладу
«Вінницький ліцей № 20»
(протокол від 30.08.2022 № 1)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор комунального закладу
«Вінницький ліцей № 20»
Олег СЛУШНИЙ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
комунального закладу
«Вінницький ліцей № 20»
на 2022-2023 навчальний рік
5-ті класи НУШ

з українською мовою навчання
з 5-денним робочим тижнем

ВСТУП

Найменування: комунальний заклад «Вінницький ліцей № 20»

Тип закладу: ліцей I-III ступенів

Кількісні показники у 2022/2023 н.р.	
Мова навчання	українська
Кількість класів: 5 клас (всього) - 6 5 клас (НУШ)- 5	Загальне число учнів закладу: 5 клас (всього) - 192 5 клас (НУШ)- 163
в т.ч. класів, що займаються в 1 зміну (5 класи - всього) – 2 класи 1 зміну (5 клас (НУШ)- 1 клас	в т.ч. учнів, що займаються в 1 зміну (всього в 5-х класах) – 64 учні 1 зміну (5 клас (НУШ)- 35 учнів
Середня наповнюваність класів – 32 учні	

У 2022/2023 навчальному році починається поетапне впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти, відповідно учні 5 класу переходять на нову модель навчання, що забезпечить всебічний розвиток кожної дитини, виховання і самореалізацію особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечуватиметься шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Спільними для всіх компетентностей виділяють такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Освітня програма базової середньої освіти (5 клас НУШ), що реалізується в закладі, спрямована на формування у п'ятикласників сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, який прагне вдосконалення та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Структура 2022/2023 навчального року в закладі

Відповідно до статті 16 Закону України «Про повну загальну середню освіту» 2022/2023 навчальний рік розпочинається 01 вересня святом – День знань – триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 1 липня наступного року.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:
I семестр – з 01 вересня 2022 року по 23 грудня 2022 року;

II семестр – з 09 січня 2022 року по 31 травня 2023 року.

Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули:

осінні – з 24 жовтня 2022 року по 30 жовтня 2022 року;

зимові – з 24 грудня 2022 року по 08 січня 2023 року;

весняні – з 27 березня 2023 року по 02 квітня 2023 року.

Організація освітнього процесу в закладі

Діяльність ліцею будується на принципах доступності, гуманізму, незалежності від політичних, громадських і релігійних об'єднань, взаємозв'язку розумового, морального, фізичного і естетичного виховання, рівності умов кожної дитини для повної реалізації її здібностей, таланту, всебічного розвитку; органічного зв'язку з національною історією, культурою, традиціями; диференціації змісту і форм освіти, науковості, розвиваючого характеру освіти.

Виховний процес у ліцеї є невід'ємною складовою освітнього процесу і ґрунтується на загальнолюдських цінностях, культурних цінностях українського народу, цінностях громадянського (вільного демократичного) суспільства, принципах верховенства права, дотримання прав і свобод людини і громадянина.

Освітня діяльність у ліцеї здійснюється на засадах академічної, організаційної, фінансової та кадрової автономії.

З урахуванням поетапного переходу закладів освіти на здійснення діяльності за новим Державним стандартом у 2022/2023 навчальному році освітня програма базової середньої освіти (5 клас НУШ) «Вінницького ліцею № 20» розроблена відповідно основних вимог Конституції України, на виконання законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 року №898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти» (впроваджується з 01.09.2022 - для 5-х класів, з 01.09.2023 - для 5-6-х класів, з 01.09.2024 - для 5-7-х класів, з 01.09.2025 - для 5-8-х класів, з 01.09.2026 - для 5-9-х класів), Концепції «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 року №988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 року №903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (зі змінами); з урахуванням закону України від 15.03.2022 «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану», Указів Президента України від 24.02.2022 «Про введення воєнного стану в Україні», від 17.05.2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», відповідно наказів МОН України від 13.07.2021 № 795 «Про надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» модельним навчальним програмам для закладів загальної середньої освіти», від 01.04.2022 №289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти», від 19.02.2021 №235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти».

Дана освітня програма відповідає: структурі Типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою «Вінницького ліцею № 20».

Мета освітньої програми базової середньої освіти (5 клас НУШ) закладу - реалізація предметного і надпредметного змісту навчання, що забезпечує розвиток здібностей дитини, становлення її як повноцінної, соціально активної, конкурентноздатної особистості, яка володіє ключовими компетентностями (вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; культурна компетентність; підприємливість та фінансова грамотність); забезпечення діяльнійшої спрямованості навчання, яке передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практичну його спрямованість; реалізацію в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків; наскрізних ліній, що є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; зосередження педагогічного колективу на цілеспрямованості, системності і єдності діяльності в змісті освіти.

Відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітня програма базової середньої освіти (5 клас НУШ) визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження в межах адаптаційного циклу базової середньої освіти, його розподіл між освітніми галузями.
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою;
- навчальний план з визначеним переліком предметів та інтегрованих курсів та закріпленим за цими предметами/ інтегрованими курсами тижневим навчальним навантаженням;
- перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом в освітньому процесі у 5 класах;
- опис форм організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання;
- очікувані результати навчання.

Напрямки реалізації мети і завдань освітньої програми

Зберігаючи наступність із початковою школою учителями закладу забезпечується подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формується здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховується ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури й шанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Зміст освітньої програми «Вінницького ліцею № 20» ґрунтується на компетентнісному підході до навчання і передбачає активне конструювання знань та формування умінь, уявлень здобувачів освіти через досвід практичної діяльності, що забезпечує формування в учнів 5-х класів ключових

компетентностей, зазначених у статті 12 Закону України «Про освіту».

Досягнення мети базової середньої освіти в закладі забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, наскрізні вміння та досягнення учнями 5-х класів вимог до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначених Державним стандартом базової середньої освіти.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів 5 класів визначено на основі компетентнісного підходу.

Реалізація мети базової середньої освіти в закладі ґрунтується на таких ціннісних орієнтирах, як:

- повага до особистості учня та визнання пріоритету його інтересів, досвіду, власного вибору, прагнень, ставлення у визначенні мети та організації освітнього процесу, підтримка пізнавального інтересу та наполегливості;
- забезпечення рівного доступу кожного учня до освіти без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;
- дотримання принципів академічної доброчесності у взаємодії учасників освітнього процесу та організації всіх видів навчальної діяльності;
- становлення вільної особистості учня, підтримка його самостійності, підприємливості та ініціативності, розвиток критичного мислення та впевненості в собі;
- формування культури здорового способу життя учня, створення умов для забезпечення його гармонійного фізичного та психічного розвитку, добробуту;
- створення освітнього середовища, в якому забезпечено атмосферу довіри, без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;
- утвердження людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, здатності до конструктивної взаємодії учнів між собою та з дорослими;
- формування в учнів активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, державної мови;
- плекання в учнів любові до рідного краю, відповідального ставлення до довкілля.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою

Навчання в «Вінницькому ліцеї № 20» за освітньою програмою для 5-х класів Нової української школи можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру 2022/2023 навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу створюють комісію, затверджують її склад (голову та членів комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою

згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження в освітній програмі закладу відповідає загальному обсягу навчального навантаження, визначеному для цього типу освітнього закладу в Державному стандарті базової середньої освіти (додаток 23) та Типовій освітній програмі для 5-9 класів (Додатки 1,2)

Загальний обсяг навчального навантаження учнів розподіляється між освітніми галузями, обов'язковими та вибірковими освітніми компонентами.

Загальний обсяг річного навчального навантаження для закладів із навчанням українською мовою (5 класи *згідно з типовим планом* наведено в таблиці 1).

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	5 клас		
		Рекомендоване	Мінімальне	Максимальне
Мовно-літературна	На тиждень	11	10	13
	На рік	385	350	455
Математична	На тиждень	5	4	6
	На рік	175	140	210
Природнича	На тиждень	2	1,5	3
	На рік	70	52,5	105
Соціальна і здоров'я-збережувальна	На тиждень	1,5	1	3
	На рік	52,5	35	105
Громадянська та історична	На тиждень	1	1	2
	На рік	35	35	70
Технологічна	На тиждень	2	1	3
	На рік	70	35	105
Інформатична	На тиждень	1,5	1	2
	На рік	52,5	35	70
Мистецька	На тиждень	2	1	3
	На рік	70	35	105
Фізична культура	На тиждень	3	3	3
	На рік	105	105	105
Всього	На тиждень	29		
	На рік	1015		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркових освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	2		
	На рік	70		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з	На тиждень	31		
	На рік	1085		

бюджету (без урахування поділу на групи)				
Гранично допустиме навантаження учнів	На тиждень	28		
	На рік	980		

Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі може збільшуватися до максимального показника з урахуванням перерозподілу різниці між рекомендованою та мінімальною кількістю навчальних годин інших освітніх галузей.

Керуючись показниками загальної кількості навчального навантаження, які вказані в таблиці №1 за галузями, визначено обсяг фактичного річного навантаження для учнів 5-х класів (додаток 3).

Навчальний план для 5-х класів закладу

Річний навчальний план для 5-х класів розроблений на основі Типової освітньої програми для 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 19.02.2021р. № 235

Перелік освітніх галузей:

мовно-літературна,
математична,
природнича,
технологічна,
інформативна,
соціальна і здоров'язбережувальна,
громадянська та історична,
мистецька,
фізична культура.

Варіативна складова навчального плану закладу освіти визначається педагогічною радою закладу самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу та відображається в пояснювальній записці навчального плану закладу.

Варіативна складова навчальних планів 5-х класів використовується на провадження курсів за вибором:

№п/п	Назва курсу	Класи	Кількість годин
1.	Курс «STEM»	5-А, 5-В, 5-Г, 5-Д, 5-Ж	1 год.

Повноцінність повної загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету. З метою виконання вимог Державного стандарту навчальний план закладу містить усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів цієї Типової освітньої програми.

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, зі змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 572 від 09.10.2002, наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 921 від 17.08.2012, наказом Міністерства освіти і науки України N 401

від 08.04.2016 класи мають поділ на групи під час вивчення англійської мови, інформатики (додаток 2).

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предмета «Фізична культура», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів. Змістове наповнення предмета «Фізична культура» сформовано з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій (додаток 3).

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних модельних навчальних програмах.

Модельні навчальні програми

Відповідно до навчального плану в освітній програмі зазначається перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом в освітньому процесі та містять опис результатів навчання учнів з навчальних предметів (інтегрованих курсів в обсязі не меншому ніж встановлено відповідними модельними навчальними програмами). Оскільки відповідні модельні та/або навчальні програми спрямовані насамперед на реалізацію вимог Державного стандарту базової середньої освіти, заклад під час формування переліку цих програм врахував низку чинників, а саме:

- особливості та потреби учнів закладу в досягненні обов'язкових результатів навчання,
- потенціал педагогічного колективу,
- ресурсне забезпечення закладу,
- навчально-методичний супровід конкретних модельних програм,
- наявність внутрішньогалузевих та міжгалузевих зв'язків між програмами різних предметів та курсів для реалізації ключових компетентностей,
- варіативність програм для підтримки курсів у діапазоні від мінімальної до максимальної кількості годин.

Учителі, які працюють в 5-х класах, здійснили вибір модельних навчальних програм для закладів загальної середньої освіти з-поміж тих, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (Наказ МОН №795 від 12 липня 2021 року <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-nadannya-grifa-rekomendovano-ministerstvom-osviti-i-na-uki-ukrayini-modelnim-navchalnim-programam-dlya-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>).

Модельні навчальні програми для 5-х класів

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	назва	автор(и)
Мовно-літературна на (українська мова, українська та зарубіжна літератури)	Українська мова: «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Заболотний О. В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т. Д.
	Українська література: «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Архипова В.П., Січкара С.І., Шило С.Б.

	Зарубіжна література: «Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Ніколенко О., Ісаєва О., Клименко Ж., Мацевко-Бекерська Л., Юлдашева Л., Рудніцька Н., Туряниця В., Тіхоненко С., Вітко М., Джангобекова Т.
Мовно-літературна (іншомовна освіта)	Англійська мова: «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотнікова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., Самойлюкевич І.В., Добра О. М., Кіор Т.М.
Математична	Математика: «Математика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти.	Істер О.С.
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу» : «Пізнаємо природу. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти.	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.
Громадянська та історична освіта	Вступ до історії України та громадянської освіти: «Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти.	Пометун О.І., Ремех Т.О., Малієнко Ю.Б., Мороз П.В.
Соціальна та здоров'язбережна	Інтегрований курс «Здоров'я безпека та добробут»: «Здоров'я, безпека та добробут. 5- 6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С.
	Етика: «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ашортія Є.Д., Бакка Т.В., Желіба О.В., Козіна Л.Є., Мелещенко Т.В., Щупак І.Я.
Технологічна	Технології: «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.
Інформатична	Інформатика: «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти.	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»: «Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти.	Кондратова Л. Г.
Фізична культура	«Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Педан О.С., Коломоєць Г. А., Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші
Варіативна складова	Курс за вибором «STEM- освіта. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Бутурліна О.В., Артем'єва О.Є.)

На основі даних модельних навчальних програм розроблено навчальні програми з предметів інваріативної та варіативної складової навчального плану для 5-х класів, які затверджені педагогічною радою (протокол № 1 від 30.08.2022 р.) (додатки 3-16).

Відповідно до затвердженої педагогічною радою навчальної програми

предмета (інтегрованого курсу) вчитель складає календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів, класу. Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі з використанням електронних джерел. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя. Автономія вчителя забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.

Форми організації освітнього процесу

Освітній процес в 5-х класах організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Основними формами організації освітнього процесу в закладі є навчальні заняття різних видів (різні типи уроків, практичні заняття, лабораторні заняття), проєктна діяльність, позакласні заняття, заходи виховного характеру, консультації.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, презентації проєктів, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«ігри», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

Розвиток і корекцію основних компетентностей, крім навчального заняття відповідного типу, можна проводити на практичному занятті. Практичне заняття - це така форма організації освітньої діяльності, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання на практиці. Це такий вид навчального заняття, на якому здобувачі освіти під керівництвом вчителя шляхом виконання певних відповідно сформульованих завдань закріплюють теоретичні положення навчальної теми і набувають умінь та навичок їх практичного застосування. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності.

Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану

роботу.

Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів.

Для проведення конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи.

Оглядова конференція повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань). На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Під час навчальних занять учитель може пропонувати власну тематику для обговорення, бесід, досліджень, проєктів, акцій, практичних і творчих завдань, зокрема й тих, що підлягають обов'язковому оцінюванню.

Зміст навчальної програми вчителі розкривають через різні види навчально-пізнавальної, творчої, дослідницько-пошукової, проєктної, інтерактивної, дискусійної діяльності, моделювання, роботу з різними джерелами інформації.

Навчальні заняття можуть бути проведені з використанням різних технологій, методів, прийомів та інструментів: ІКТ, технологій дистанційного навчання, зокрема навчальних онлайн-платформ, сервісів та інструментів (Google Meet, Zoom, Classroom, LearningApps, Mentimeter, дошки Jamboard, Padlet тощо), проєктна технологія, кооперативне, перевернуте, проблемне, діяльнісне навчання, дослідницька та пошукова робота, тестові завдання із відкритими та закритими відповідями із використанням вебресурсів тощо.

Перевагу необхідно віддавати інтерактивним, творчим багатоваріантним формам/видам діяльності, що ґрунтуються на активній співпраці всіх учасників освітнього процесу, наприклад: роботі в групах, обговоренні, мозкових штурмах, розробці концептуальних карт, сюжетно-рольових іграх, екскурсіях, моделюванні розв'язання проблеми тощо.

Види освітньої діяльності учнів

Мовно-літературна галузь (українська мова).

Організаційна діяльність, пізнавальна діяльність, мовленнєва діяльність, текстова діяльність.

Мовно-літературна галузь (українська література).

Переказ (усний або письмовий; близько до тексту, стисло, вибірково, від імені одного з персонажів тощо) здобутої навчальної інформації, обговорення прослуханих текстів (медіатекстів), проведення дискусій (зокрема онлайн). Перегляд екранізацій (епізодів) творів української літератури та обговорення їх у класі. Віртуальна екскурсія. Виразне читання (зокрема й напам'ять, уголос ланцюжком, в особах) прислів'їв, приказок, загадок, казок, легенд. Укладання

тематичного словничка прислів'їв і приказок тощо. Складання авторських текстів різних видів. Словесне/графічне малювання відгадок до загадок. Навчальний індивідуальний або груповий проєкт. Бесіда за запитаннями. Аналітико-синтетична робота над текстом: визначення теми, основної думки, елементів композиції і сюжету. Складання цитатного плану твору. Характеристика героїв. Робота з цитатним матеріалом. Прогнозування подій у народних і літературних творах за заголовком, за ілюстрацією, за уривком. Створення графічних і візуальних засобів передачі інформації (перебіг подій, розрізнення персонажів, установлення зв'язків між ними тощо), зокрема і з використанням комп'ютерних програм. Створення власного медіатексту на основі прочитаного тексту. Інсценізація казок. Самостійний добір текстів у бібліотеках і на рекомендованих учителем інтернет-сайтах. Дослідницька робота. Рольова гра. Постановка проблемних запитань. Створення візуального медіапродукту. Тестові завдання із відкритими та закритими відповідями із використанням вебресурсів. Інтерпретація художніх творів.

Мовно-літературна галузь (зарубіжна література).

Різні види читання (про себе, вголос, «ланцюжком» або ін.), визначення провідної думки та деталей почутого та/або прочитаного тексту, формулювання запитань до тексту, відповіді на запитання до тексту, творчий переказ тексту, коментування та інтерпретація тексту, створення письмового тексту, самостійне збирання інформації, написання мінітвору або створення посту для соцмереж, дискусія (очно або в онлайн-середовищі), розповідь, складання простого плану почутого та/або прочитаного художнього тексту/медіатексту, візуалізація враження (малюнок, постер, фотоколаж або ін.) від почутого та/або прочитаного художнього/медіатексту, проєкція власного або відомого життєвого досвіду на порушені в художньому тексті/медіатексті проблеми, визначення спільних та різних елементів змісту і форми у художніх текстах, характеристика емоційного стану та вчинків літературних персонажів, написаного та аналіз власного висловлювання, творче використання мовних засобів із запропонованих варіантів та обґрунтування зробленого вибору.

Мовно-літературна галузь (іноземна мова).

Для розвитку комунікативних умінь: використання доцільних форм звернень, привітань та прощання; побудова усних повідомлень, використовуючи відповідну мову для демонстрації розуміння сказаного, прояву нерозуміння сказаного, прохання повторити сказане; використання доцільних стратегій для компенсації таких прогалин у мовленні: повідомлення про нерозуміння; використання невербальних способів спілкування; послуговування мімікою, жестами, зоровим контактом для підтримки вербального спілкування.

Для розвитку креативності розігрування ролей в драматичних видах діяльності (розігруванні ситуацій, театралізованих постановках); участь у видах діяльності, що включають музичні елементи.

Для розвитку навичок співпраці: перепитування та прохання до співрозмовника повторити повідомлення/частину повідомлення; участь у роботі групи, виконуючи різні ролі.

Для розвитку умінь навчатися впродовж життя: участь у різних видах навчальних активностей під час роботи у класі, використовувати відповідну лексику іноземною мовою; використання навчальних словників (для перекладу), а також інших додаткових ресурсів для збагачення словникового запасу; створення

навчальних проєктів, використовуючи доступні ресурси (допомогу вчителя, бібліотеку, інтернет тощо).

Для емоційного розвитку: сприймання та реагування на похвалу і критику; обговорення власних емоцій (переважно з друзями) та вибір ефективних стратегій управління емоціями; розуміння емоцій та почуттів інших людей та відповідне реагування на них.

Для розвитку соціальної відповідальності: відтворення та дотримання правил поведінки у різних соціальних групах (у класі, вдома, з друзями); демонстрація поваги до культурного розмаїття, без упереджень чи дискримінаційних поглядів; обговорення того, як особисті звички та поведінка мають вплив на інших та на навколишнє середовище.

Математична освітня галузь.

Короткі усні/письмові відповіді на запитання. Усний рахунок. Дидактичні ігри. Виконання вправ та розв'язування задач. Дослідницька, проєктна та пошукова діяльність. Робота з підручником. Групове обговорення проблемних ситуацій. Виконання інтерактивних вправ. Практична робота. Групові та індивідуальні консультації. Завдання взаємного оцінювання знань. Пошук інформації в друкованих джерелах та інтернеті. Робота з додатковою літературою.

Природнича освітня галузь.

Формулювання мети і планування діяльності спільно з учителем: ознайомлення з правилами безпеки життєдіяльності під час дослідження природи, з послідовністю виконання спостереження та експерименту, з правилами вимірювання. Спостереження демонстраційних матеріалів і дослідів.

Набуття досвіду і знань у процесі досліджень: проведення індивідуального/групового дослідження, додержуючись наданої інструкції й дотримуючись правил безпеки життєдіяльності; обговорення відповідності результатів дослідження його меті, доцільності використаних інструментів і дій; формулювання висновків; аналіз утруднень, які виникли; складання каталогів/колекцій; спостереження, порівняння, аналіз; моделювання.

Набуття досвіду і знань у процесі роботи з інформацією: опрацювання наданої/самостійно відібраної інформації опрацювання отриманої інформації, визначення головного, порівняння, формулювання висновків; читання з розумінням тексту, географічних карт, схем, зображень форм земної поверхні, таблиць і діаграм.

Застосування набутого досвіду і знань про властивості тіл і речовин, вивчені явища у навчальних і життєвих ситуаціях.

Обмін думками і враженнями від побаченого під час екскурсії, проведеного дослідження.

Оцінювання результатів індивідуальної/ групової роботи, підведення її підсумків.

Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь (Здоров'я, безпека та добробут).

Створення: хмари власних цінностей; асоціативних кущів слів, сенканів до понять. Дослідження, аналіз та обговорення проблемних питань. Проєктна діяльність. Виконання тренувальних/розвивальних вправ для ефективного засвоєння навчальної інформації. Відпрацювання навичок активного слухання. Моделювання сюжетно-рольових ситуацій. Розв'язання ситуаційних завдань. Складання мапи думок. Відпрацювання алгоритму поведінки. Розробка пам'ятки /

правил.

Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь (етика):

- пошукові завдання: пошук учнями інформації в різних джерелах (підручнику, довідниках, інтернет-джерелах тощо), систематизація, оцінювання якості та достовірності інформації;
- творчі завдання: створення, синтез, розв'язання проблем і ситуацій на основі набутих знань і вмінь, оцінка прикладів власної поведінки та поведінки інших людей відповідно до моральних вимог і правил, моделювання ситуацій та діалогів морально-етичного змісту та визначення шляхів їх розв'язання; рольові та інші ігри на застосування набутих знань і умінь;
- відкриті та спірні запитання, що виносяться на обговорення та дискусії: стимулювання висловлення учнями власних суджень щодо певних вчинків, поведінкових моделей, добір аргументів для захисту власної позиції, участь в обговоренні з дотриманням правил дискутування, діалоги з переконанням інших;
- індивідуальні/групові проєкти: планування власної діяльності на певний проміжок часу, планування співпраці з іншими у проєкті, дослідницька діяльність, співпраця з реалізації проєкту та досягнення результатів, презентація результатів проєкту.

Громадянська та історична освітня галузь

Навчально-пізнавальна, дослідницька, пошукова, творча, проєктна, моделювальна, інтерактивна, дискусійна діяльність: фронтальна бесіда, міні-дослідження, інтерактивні вправи, вправа «мікрофон», мінідискусія, робота з навчальним текстом, міні-дослідницький проєкт, творчий проєкт, (фотоколаж, віртуальна екскурсія, лепбук, презентація, створення профілю вченого-історика в соціальних мережах тощо), робота зі словниками та пошуковими системами, бесіда, дискусія, формулювання дослідницьких питань і пам'яток для дослідження джерел історичної інформації, історичних джерел, коментований перегляд та інтерпретація візуальних джерел інформації, робота з навчальним відео, завдання на встановлення хронологічної послідовності, синхронності історичних подій, проєкт-порівняння історичних епох, дослідження історичної карти, побудова розповіді про події на основі карти, розв'язування задач на лічбу часу, виконання вправ на встановлення логічної відповідності та хронологічної послідовності подій, побудова ліній часу (в т.ч. за допомогою інтернет-ресурсів), укладання хронологічних та синхронізованих таблиць, укладання правил написання історичного дослідження.

Інформатична освітня галузь

Створення словника термінів інформатики. Розробка схеми нескладної інформаційної системи. Створення опису об'єктів, їх властивостей та значень властивостей. Використання цифрових пристроїв для введення, виведення і зберігання інформаційних об'єктів. Оцінювання знайденої інформації на основі наданих критеріїв. Виокремлення фактів і суджень в інформаційних джерелах. Порівняння інформації з різних джерел за наданими критеріями. Використання запропонованих ресурсів для перевірки достовірності інформації та надійності джерел. Створення повідомлень на доступних ресурсах, додержуючись правил етикету спілкування у цифрових мережах. Створення та опрацювання комп'ютерних презентацій. Розміщення в презентаціях посилань на використані джерела. Добір текстових та графічних даних та їх структурування на слайдах

презентації. Виступ з поданням власних думок щодо інформації, розміщеної в презентації. Оцінювання та обґрунтування оцінки створеної презентації на основі критеріїв. Складання і виконання алгоритмів. Виконання комплексного колективного проєкту. Створення інформаційних моделей. Створення математичних моделей.

Технологічна освітня галузь

Здійснює пошук та упорядкування інформації, виконує практичні завдання, складає план власної проєктно-технологічної діяльності з урахуванням наявного досвіду й ресурсних можливостей, визначає способи вирішення завдань, прогнозує ймовірні ризики й наслідки своєї предметно-перетворювальної діяльності, досліджує матеріали й знаряддя праці, читає й аналізує технологічні карти, інструкції для виконання практичних завдань, виробу у визначеній послідовності з дотриманням правил безпечної праці та санітарних норм, контролює спільно з учителем якість виконання технологічних операцій, експериментує з елементами і принципами побудови композиційного рішення виробу, оцінює якість виготовленого виробу відповідно до заданих вимог (функціональних, технологічних, естетичних, економічних тощо), оцінює процес, результати і наслідки власної чи спільної діяльності з виготовлення виробу, обґрунтовує значущість результатів власної проєктно-технологічної діяльності, аргументує доцільність експертних пропозицій.

Мистецька освітня галузь

Оволодіння музичною грамотою (за необхідністю для мистецької діяльності). Участь у бесідах, обговореннях, читання мистецького тексту, робота з підручником, самостійна пошукова діяльність, початкові етапи з набуття навичок здійснення досліджень під керівництвом учителя. Сприймання, інтерпретація творів мистецтва, здійснення аналізу, інтерпретацій та критичного оцінювання творів мистецтва. Виконання пісень (в тому числі й народних та їхніх обробок) хором, соло, ансамблем, формування навичок і набуття досвіду та здійснення вокальної (мелодійної), інструментальної ритмічної імпровізації. Музикування, створення музичного супроводу, інструментальної ритмічної імпровізації. Виконання пластичних рухів під музику, пластична імпровізація. Театралізована творчість, ігрова діяльність, участь у створенні мистецьких проєктів.

Сприймання, інтерпретація творів образотворчого мистецтва, здійснення аналізу, інтерпретації і критичного оцінювання художньої мови та художніх образів у творах мистецтва. Виконання тренувальних, навчальних вправ. Практична мистецька творча діяльність із втілення художньої ідеї, набуття досвіду в способах творення художніх образів у різних видах образотворчого мистецтва. Створення візуальних образів (малювання, ліплення, просторове проєктування тощо). Експериментування, поєднання, візуалізація різними художніми засобами для реалізації мистецьких ідей, дотримання основних законів композиції, зображень об'єктів навколишнього світу різними засобами. Участь у мистецьких проєктах, пізнання мистецьких професій.

Фізична культура

Практичне виконання: поєднання теоретичних знань з практичними діями, практична перевірка визначень, тверджень, переконань тощо; виконання вправ різних видів рухової активності; виконання вправ за завданням вчителя; виконання рухових дій під час рухливих та спортивних ігор.

Фронтальна робота: одночасне виконання однакової, спільної для всіх роботи, колективне обговорення, порівняння і узагальнення її результатів; інформаційні повідомлення, обговорення та дискусії; проблемний, інформаційний, пояснювально-ілюстративний виклад матеріалу; виконання репродуктивних та творчих завдань.

Проектна діяльність з розподілом на групи і команди, виконання проектів спрямованих на вирішення пошукових завдань: пошук інформації, знань на задану тему; підбір і розробка рухових дій за завданням вчителя; складання комплексів вправ, підбір засобів для виконання поставлених вчителем завдань

Групова та парна робота: виконання пошукових рухових завдань; група розв'язує окреме завдання (однакове або диференційоване); виконання в групах завдання вчителя; обговорення теоретичних і практичних питань у групах; інтегрованих робіт-практикумів з природничими предметами; при виробленні рухових навичок, а також навичок комунікації під час рухової діяльності тощо.

Індивідуальна робота: самостійне виконання завдань; виконання спеціально підібраних завдань, у відповідності з підготовкою і навчальними можливостями; диференційовані індивідуальні завдання; проведення спостережень, домашнє опрацювання.

Квест-технологія: об'єднання декількох завдань, практичного і теоретичного спрямування у гру (ланцюг інтелектуальних і практичних завдань).

Інтегровані завдання: поєднання практичних навичок і теоретичних знань з фізичної культури із близькими за змістом темами природничих, математичних, історичних, мовних предметів. Обговорення та дискусії.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання вимог до обов'язкових результатів навчання в окремій освітній галузі, що містяться в Державному стандарті базової середньої освіти.

Вибір форм і методів навчання, видів навчальної діяльності вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення очікуваних результатів, зазначених у модельних/навчальних програмах з навчальних предметів.

Оцінювання навчальних досягнень учнів

Стаття 17. Закону України «Про повну загальну освіту»

1. Кожен учень має право на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та добросовісне оцінювання результатів його навчання незалежно від виду та форми здобуття ним освіти.

2. Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання, державна підсумкова атестація, зовнішнє незалежне оцінювання.

3. Формувальне, поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів на предмет їх відповідності вимогам навчальної програми, вибір форм, змісту та способу оцінювання здійснюють педагогічні працівники закладу освіти.

В оцінюванні навчальних досягнень учнів важливо розрізняти **поточне формувальне оцінювання (оцінювання для навчання) та підсумкове оцінювання (семестрове, річне)**. Поточне формувальне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. Підсумкове оцінювання здійснюють з метою отримання даних про

рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, прийнято рішення на педагогічній раді колективу від 30.08.2022 р. протокол №1, що для 5-х класів у першому семестрі до початку II чверті підсумкове та, у разі застосування, проміжне оцінювання результатів навчання учнів здійснювати за рівневою шкалою, а його результати позначати словами або відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)», та супроводжувати вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня/учениці (а не на помилки або невдачі). Перейти від підсумкового оцінювання за рівневою шкалою в I чверті I семестру до оцінювання за бальною шкалою з II чверті I семестру. При виставленні річної оцінки орієнтуватись на оцінки за I та II семестр, а можливу різницю між рівнями результатів навчання у I та II семестрах враховувати шляхом виставлення річної оцінки, що відповідає вищому показнику. Якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Поточне формувальне оцінювання

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в освітньому процесі на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти.

Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо. Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.

Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

Створення умов для формування вміння учнів 5-х класів закладу аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності учителі спрямовують учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

Корегування освітнього процесу ліцею з урахуванням результатів

оцінювання та навчальних потреб учнів.

У формульованому оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання, учителями закладу використовуються інструменти з орієнтовного переліку, наведеного у таблиці.

№	Назва	Опис інструмента
1	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою порт фоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
2	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо
3	Візьми і передай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі
4	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється
5	Газетний заголовок	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події
6	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. кожної групи є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
7	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонуваному твердженні.
8	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину– це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний результат(и навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини).
9	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене
10	Записні книжки учнів	Інструмент для учнів для відстеження навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?

11	Збір ідей	Вчитель ставить запитання або дає завдання. учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них на аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі.
12	З-Х-В та ЗХВ+	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» («Що ми хотіли б дізнатися?») та «Що вже вивчили за темою?» (Вчитель просить учнів класу фіксувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене.
13	Картка на вихід	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо
14	Концептуальна карта	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття.
15	Лідер за номером	Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає.
16	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Це варіант одно-хвилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми : «Який найбільш заплутаний момент» сьогоденного заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті « _____ »?»
17	Перевірка неправильного розуміння	Вчитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно».
18	Перефразування	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми
19	Підбиття підсумків	Форма роздумів одразу після певного виду роботи
20	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес, виглядає як _____ тому що _____)
21	Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою.

22	Підсумок або питання на картках	Вчитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: Один бік на підставі вивченого (теми, розділу , опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку). Другий бік запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання,
23	Підсумок одним реченням	Учні просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми.
24	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему.
25	Подумай – запиши – обговори в парі – поділися	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу
26	Подумай – розкажи в парі	Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі.
27	Пригадай – підсумуй – запитай – пов'яжи за 2 хвилини (ППЗП2)	За дві хвилини учні повинні <i>пригадати</i> та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини <i>підсумувати</i> ці пункти одним реченням, записати одне основне <i>запитання</i> , на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну <i>прив'язку</i> цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу.
28	Рішення-рішення	Вчитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. учні можуть змінювати сторону після обговорення
29	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки
30	Семінар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань
31	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «розумію_____і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору . «Ще не зовсім розумію_____» (наприклад, великий палець вниз . «Не впевнений щодо_____» (наприклад, помахати рукою)
32	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео.
33	Сортування слів	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями

34	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»
35	Спостереження	Вчитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. ухажучись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження
36	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів. Правильно/Неправильно. Коротка відповідь. Знайди відповідність. Розширена відповідь.
37	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учні дають вчителю зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння.
38	Усне опитування	Вчитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче: Чим це _____ схоже на/відрізняється від _____? Які характерні риси/елементи _____? Як іще можна показати/проілюструвати _____? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____? Як _____ стосується _____? Які ідеї / деталі можна додати до _____? Наведіть приклад _____? Що не так з _____? Який висновок ви могли б зробити з _____? Які висновки можна зробити з _____? На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити? Що ви можете сказати про _____? Що може статися, якщо _____? Які критерії можна взяти для оцінки _____? Які докази підтверджують _____? Як ми можемо довести / підтвердити _____? Як це можна розглядати з точки зору _____? Які альтернативи _____ слід розглянути? Який підхід/стратегію ви могли б використати для?
39	Учнівська конференція	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння.

40	Хрестики-нулики	Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань
41	Хто швидше?	Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає
42	Швидкий запис	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження
43	Шкала Лайкерта	Вчитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я не повинен був робити (що саме...)) повністю погоджуюся не погоджуюся погоджуюся повністю погоджуюся
44	3-2-1	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: три речі, які ви дізналися, два цікаві акти, одне питання, що залишилося; три ключові слова, дві відмінності між __, один вплив на __; три важливі акти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували
45	Трихвилинна пауза	Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до.... Я більше дізнався(лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася) ...
46	Є питання, в кого є відповідь?	Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. Другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада закладу від 30.08.2022 р. (протокол №1) ухвалила рішення про те, що курс за вибором «STEM» не оцінюється.

Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих

навчальних досягнень учня/учениці.

Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня/учениці протягом року.

Свідоцтво досягнень відображає результати навчальних досягнень учня/учениці 5 класу з предметів/інтегрованих курсів, визначених освітньою програмою для адаптаційного циклу базової середньої освіти (5 класи) комунального закладу «Вінницький ліцей № 20».

У Свідоцтві досягнень передбачено дві графи: «Характеристика навчальної діяльності» і «Характеристика результатів навчання». Заповнення графи «Характеристика результатів навчання» здійснюється відповідно до облікованих у класному журналі результатів навчання учнів/учениць з предметів/інтегрованих курсів, визначених навчальним планом закладу (5, 6 клас). Виставляються оцінки за кожен групу загальних результатів і «загальна оцінка результатів навчання». Виведення загальної оцінки результатів навчання з кожного навчального предмету/інтегрованого курсу здійснюється як середнє арифметичне на основі результатів тематичного оцінювання та результатів контролю груп загальних результатів навчання, відображених у Свідоцтві досягнень, з урахуванням динаміки навчальних досягнень учнів.

Виведення загальної оцінки результатів навчання з кожного навчального предмету/інтегрованого курсу здійснюється вчителем-предметником наприкінці семестру та фіксується в Свідоцтві досягнень у графі «I семестр/ II семестр) класним керівником.

У Свідоцтві досягнень у графі «Рік» ставиться одна оцінка – загальна оцінка результатів навчання за рік. Оцінки за групи результатів навчання у графі «Рік» не виставляються, оскільки вони мають бути враховані в оцінках за семестри.

Графа «Характеристика навчальної діяльності» сформована відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом базової середньої освіти. Графа «Характеристика навчальної діяльності» заповнюється класним керівником за результатами спостережень, проведених упродовж начального року. Спостереження проводяться спільно з вчителями, які у цьому класі викладають навчальні предмети/інтегровані курси, за планом, визначеним закладом освіти. Заповнення графи здійснюється шляхом виставлення відповідної позначки (сформовано або формується) навпроти певного уміння.

Рекомендовано позначати особливо виражені наскрізні вміння учня/учениці, зокрема, вияв інтересу до навчання, розуміння прочитаного, вміння висловлювати власну думку, критично та системно мислити, логічно обґрунтовувати власну позицію, діяти творчо, вияв ініціативи у процесі навчання, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими з метою заохочення подальшого розвитку відповідних умінь.

Заповнення цієї графи здійснюється по завершенню кожного навчального року та в разі переведення здобувача освіти до іншого закладу освіти упродовж навчального року.

У класних журналах і в Свідоцтві перед виставленням підсумкової оцінки у відповідних графах результатів навчання зазначається перша літера («В», «Д», «С», «П»), що відповідає назві рівня досягнень орієнтовних критеріїв

оцінювання результатів навчання з предметів (Високий, Достатній, Середній, Початковий), або виставляються відповідні бали. Система оцінювання результатів навчання в освітніх галузях «Мистецтво», «Соціальна та здоров'язбережувальна», «Фізична культура» здійснюється на позитивному ставленні до кожного учня, і враховує не рівень недоліків та прорахунків а рівень особистих досягнень. Визначення досягнень учнів у рівнях (Високий, Достатній, Середній, Початковий) з зазначених вище галузей надають змогу вчителю об'єктивно, але водночас, не пригнічуючи особистість, оцінити тих, хто не має яскраво виражених художніх чи фізичних здібностей, проте характеризується сумлінним ставленням до навчання, активністю, ініціативністю.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п.3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11 (12-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496) у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців, які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані) звертаються до керівника закладу із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення.

Наказом керівника закладу створюється комісія та затверджується графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі / учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу видає відповідний наказ.

Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців закладу загальної середньої освіти) до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки країни від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі/учениці, його/її батькам (іншим законним представникам). Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного оцінювання результатів навчання, застосовують у формульованому оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем/ученицею, та коригування освітнього процесу.

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв:

– розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань,

що охоплюються навчальним матеріалом;

- комунікація (у тому числі з використанням інформаційно- комунікаційних технологій);

– планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;

– рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Звертаємо увагу, що під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем/ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Для визначення рівня досягнення учнями результатів навчання заклад застосовує Орієнтовну рамку оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти. Навчальні досягнення учнів характеризують за чотирма рівнями: початковий, середній, достатній, високий.

Результати річного оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі/учениці в кінці навчального року, за шкалою, визначеною законодавством.

Якщо рівень результатів навчання учня/учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Орієнтовні вимоги до критеріїв і шкал оцінювання

Інструмент для оцінювання якості критеріїв і шкал оцінювання

Критерій	1 Незадовільно	2 Задовільно	3 Добре	4 Відмінно
Чіткість і зрозумілість критеріїв	Критерії є незрозумілими, не стосуються змісту навчальної програми або за змістом істотно перекривають один одного	Критерії можна зрозуміти, але вони недостатньо чітко розмежовуються між собою або не повністю відповідають змісту навчальної програми та/або виду навчальної діяльності	Критерії загалом є зрозумілими, чітко розмежовуються між собою й загалом відповідають змісту навчальної програми та виду навчальної діяльності	Кожен критерій є виразним і чітко окресленим, повністю відповідає змісту навчальної програми й виду навчальної діяльності

Чіткість розмежування між рівнями досягнень	Неможливо або майже неможливо розрізнити рівні досягнень між собою	Рівні досягнень можна розрізнити між собою, але розмежування недостатньо чітке	Розмежування між рівнями досягнень є очевидним	Кожен рівень досягнень є чітко окресленим і кожен наступний рівень відрізняється від попереднього за чіткими й логічними ознаками
Надійність шкали оцінювання	Перехресне оцінювання часто призводить до істотних відмінностей у результатах	Перехресне оцінювання іноді призводить до відмінних результатів	Є загальна узгодженість між результатами при перехресному оцінюванні (різниця менше 5-10% або ½ рівня)	Результати перехресного оцінювання є послідовно однаковими
Обізнаність учнів про критерії та шкалу оцінювання	Учні не знають про критерії та шкалу оцінювання	Учні знають про критерії та шкалу оцінювання і мають певне уявлення про очікувані результати їх навчальної діяльності	Критерії та шкала оцінювання відкрито використовуються для презентації завдання й супроводу учнів	Критерії та шкала оцінювання є предметом обговорення й постійного супроводу учнів у процесі навчальної діяльності
Підтримка розвитку метакогнітивних навичок учнів	Учні не знають про критерії та шкалу оцінювання і не можуть використовувати її для регулювання власної навчальної діяльності	Учнів повідомлено про критерії та шкалу оцінювання, але під час навчальної діяльності критерії та шкала не перебувають у фокусі уваги	Учні знають про критерії та шкалу оцінювання як про інструмент, що допомагає зрозуміти, чого вони навчаються, що їм вдається добре, а над чим треба попрацювати	Критерії та шкала оцінювання постійно перебувають у фокусі уваги і використовуються як інструмент, що допомагає учням зрозуміти, чого вони навчаються, що їм вдається добре, а над чим треба попрацювати

Участь учнів у розробленні та застосуванні критеріїв і шкали оцінювання	Учні не беруть участі ні в розробленні, ні в застосуванні критеріїв і шкали оцінювання в процесі навчання	Учням пропонують готові критерії та шкалу оцінювання для можливого самооцінювання в процесі навчання	Учні обговорюють і надають пропозиції до проекту критеріїв і шкали, є відповідальними за їхнє застосування для самооцінювання та/або взаємооцінювання в процесі навчання	Учителі й учні разом відповідають за розроблення критеріїв і шкали оцінювання; учні постійно застосовують їх для самооцінювання й взаємооцінювання в процесі навчання
--	---	--	--	---

Шкала оцінювання критеріїв:

0 – 5.0 = потребують доопрацювання

5.5 – 7.5 = застосовні

8.0 - 10 = добре

10.5 – 12.0 = відмінно

Кожний показник рівня 1 = 0.5 балів, рівня 2 = 1.0 бал, рівня 3 = 1.5 бали, рівня 4 = 2.0 бали.

За кожним критерієм кількість балів визначається лише за одним рівнем

Очікувані результати навчання

Оцінювання учнів 5 класів є зорієнтованим у першу чергу на обов'язкові результати навчання й орієнтири їх оцінювання, визначені Державним стандартом, та на очікувані результати навчання, передбачені навчальною програмою з відповідного предмета/інтегрованого курсу, а також на ключові компетентності і наскрізні вміння.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів 5-х класів визначено на основі *компетентнісного підходу*.

Освітня програма для адаптаційного циклу базової середньої освіти (5 класи) комунального закладу «Вінницький ліцей № 20» спрямована на формування таких **ключових компетентностей** здобувачів освіти:

1) *вільне володіння державною мовою*, що передбачає вміння:

здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм сучасної української літературної мови, типів мовної взаємодії, особливостей стилів мовлення інформаційних та художніх текстів, медіатекстів тощо;

здобувати та опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел у різних освітніх галузях і контекстах, критично осмислювати її та використовувати для комунікації в усній та письмовій формі, для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;

відповідально, усвідомлюючи цінність української мови як мови взаємодії на всій території держави, використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження;

2) *здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами*, що передбачає вміння:

здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм мови, особливостей основних стилів і жанрів мовлення, типів мовної взаємодії;

здобувати і опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел, критично осмислювати її, використовувати в усній та письмовій комунікації для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;

відповідально використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження, спираючись на особливості міжкультурної комунікації та досвід комунікації державною мовою;

відповідно до ситуації ефективно виражати ідеї, почуття, пояснювати та обговорювати факти, явища, події, обґрунтовувати свої погляди та переконання в усній і письмовій формі у різних особистісних і соціальних контекстах (побутових, навчальних, громадських тощо), спираючись на мовний і мовленнєвий досвід, мовні норми у спілкуванні, соціокультурні реалії та особливості міжкультурної комунікації;

3) *математична компетентність*, що передбачає здатність розвивати і застосовувати математичні знання та методи для розв'язання широкого спектра проблем у повсякденному житті; моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичного апарату; усвідомлення ролі математичних знань і вмінь в особистому та суспільному житті людини;

4) *компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій*, що передбачають формування наукового світогляду; здатність і готовність застосовувати відповідний комплекс наукових знань і методологій для пояснення світу природи; набуття досвіду дослідження природи та формулювання доказових висновків на основі отриманої інформації; розуміння змін, зумовлених людською діяльністю; відповідальність за наслідки такої діяльності;

5) *інноваційність*, що передбачає здатність учня реагувати на зміни та долати труднощі; відкритість до нових ідей; ініціювання змін у класі, закладі освіти, родині, громаді тощо; спроможність визначати і ставити перед собою цілі, мотивувати себе та розвивати в собі стійкість і впевненість, щоб навчатися і досягати успіхів;

6) *екологічна компетентність*, що передбачає усвідомлення екологічних основ природокористування, необхідності охорони природи, дотримання правил поведінки на природі, ощадливого використання природних ресурсів, розуміння контексту і взаємозв'язку господарської діяльності і важливості збереження природи для забезпечення сталого розвитку суспільства;

7) *інформаційно-комунікаційна компетентність*, що передбачає впевнене, критичне і відповідальне використання цифрових технологій для власного розвитку і спілкування; здатність безпечно застосовувати інформаційно-кому

нікаційні засоби в навчанні та інших життєвих ситуаціях, дотримуючись принципів академічної доброчесності;

8) *навчання впродовж життя*, що передбачає здатність визначати і оцінювати власні потреби та ресурси для розвитку компетентностей, застосовувати різні способи розвитку компетентностей, знаходити можливості для навчання і саморозвитку; спроможність навчатися і працювати в колектив та самостійно, організовувати своє навчання, оцінювати його, ділитися його результатами з іншими, шукати підтримки, коли вона потрібна;

9) *громадянськ та соціальні компетентності*, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають: спроможність діяти як відповідальний громадянин, брати участь у громадському та суспільному житті, зокрема закладу освіти і класу, спираючись на розуміння загальнолюдських і суспільних цінностей, соціальних, правових, економічних і політичних принципів, ідей сталого розвитку суспільства, співіснування людей та спільнот у глобальному світі, критичне осмислення основних подій національної, європейської та світової історії, усвідомлення їх впливу на світогляд громадянина та його самоідентифікацію; виявлення поваги до інших, толерантність, уміння конструктивно співпрацювати, співпереживати, долати стрес і діяти в конфліктних ситуаціях, зокрема пов'язаних з різними проявами дискримінації; дбайливе ставлення до особистого, соціального здоров'я, усвідомлення особистих відчуттів і почуттів, здатність дослухатися до внутрішніх потреб;

дотримання здорового способу життя; розуміння правил поведінки та спілкування, що є загальноприйнятими в різних спільнотах і середовищах та ґрунтуються на спільних моральних цінностях; спроможність діяти в умовах невизначеності та багатозадачності;

10) *культурна компетентність*, що передбачає наявність стійкого інтересу до опанування культурних і мистецьких здобутків України та світу, шанобливого ставлення до культурних традицій українців, представників корінних народів і національних меншин, інших держав і народів; здатність розуміти і цінувати творчі способи вираження та передачі ідей у різних культурах через різні види мистецтва та інші культурні форми; прагнення до розвитку і вираження власних ідей, почуттів засобами культури і мистецтва;

11) *підприємливість і фінансова грамотність*, що передбачають ініціативність, спроможність використовувати можливості та реалізовувати ідеї, створювати цінності для інших у будь-якій сфері життєдіяльності; здатність до активної участі в житті суспільства, керування власним життям і кар'єрою; уміння розв'язувати проблеми; готовність брати відповідальність за прийняті рішення; здатність працювати в команді для планування і реалізації проектів, які мають культурну, суспільну або фінансову цінність, тощо.

Основою формування ключових компетентностей є особистісні якості, особистий, соціальний, культурний і навчальний досвід учнів; їх потреби та інтереси, які мотивують до навчання; знання, уміння та ставлення, що формуються в освітньому, соціокультурному та інформаційному середовищі, у різних життєвих ситуаціях.

Освітня програма для адаптаційного циклу базової середньої освіти (5 класи) комунального закладу «Вінницький ліцей № 20» спрямована на оволодіння

здобувачами освіти **наскрізними вміннями**.

Наскрізними в усіх ключових компетентностях є такі вміння:

1) *читати з розумінням*, що передбачає здатність до емоційного, інтелектуального, естетичного сприймання і усвідомлення прочитаного, розуміння інформації, записаної (переданої) у різний спосіб або відтвореної технічними пристроями, що охоплює, зокрема, уміння виявляти приховану і очевидну інформацію, висловлювати припущення, доводити надійність аргументів, підкріплюючи власні висновки фактами та цитатами з тексту, висловлювати ідеї, пов'язані з розумінням тексту після його аналізу і добору контраргументів;

2) *висловлювати власну думку в усній і письмовій формі*, тобто словесно передавати власні думки, почуття, переконання, зважаючи на мету та учасників комунікації, обираючи для цього відповідні мовленнєві стратегії;

3) *критично і системно мислити*, що виявляється у визначенні характерних ознак явищ, подій, ідей, їх взаємозв'язків, умінні аналізувати та оцінювати доказовість і вагомість аргументів у судженнях, зважати на протилежні думки та контраргументи, розрізняти факти, їх інтерпретації, розпізнавати спроби маніпулювання даними, використовуючи різноманітні ресурси і способи оцінювання якості доказів, надійності джерел і достовірності інформації;

4) *логічно обґрунтовувати позицію* на рівні, що передбачає здатність висловлювати послідовні, несуперечливі, обґрунтовані міркування у вигляді суджень і висновків, що є виявом власного ставлення до подій, явищ і процесів;

5) *діяти творчо*, що передбачає креативне мислення, продукування нових ідей, доброзичесне використання чужих ідей та їх доопрацювання, застосування власних знань для створення нових об'єктів, ідей, уміння випробовувати нові ідеї;

6) *виявляти ініціативу*, що передбачає активний пошук і пропонування рішень для розв'язання проблем, активну участь у різних видах діяльності, їх ініціювання, прагнення до лідерства, уміння брати на себе відповідальність;

7) *конструктивно керувати емоціями*, що передбачає здатність розпізнавати власні емоції та емоційний стан інших, сприймати емоції без осуду, адекватно реагувати на конфліктні ситуації, розуміти, як емоції можуть допомагати і заважати в діяльності, налаштовуючи себе на пошук внутрішньої рівноваги, конструктивну комунікацію, зосередження уваги, продуктивну діяльність;

8) *оцінювати ризики*, що передбачає вміння розрізняти прийнятні і неприйнятні ризики, зважаючи на істотні фактори;

9) *приймати рішення*, що передбачає здатність обирати способи розв'язання проблем на основі розуміння причин та обставин, які призводять до їх виникнення, досягнення поставлених цілей з прогнозуванням та урахуванням можливих ризиків та наслідків;

10) *розв'язувати проблеми*, що передбачає вміння аналізувати проблемні ситуації, формулювати проблеми, висувати гіпотези, практично їх перевіряти та обґрунтовувати, здобувати потрібні дані з надійних джерел, презентувати та аргументувати рішення;

11) *співпрацювати з іншими*, що передбачає вміння обґрунтовувати переваги взаємодії під час спільної діяльності, планувати власну та групову роботу, підтримувати учасників групи, допомагати іншим і заохочувати їх до досягнення

спільної мети.

Освітня програма для адаптаційного циклу базової середньої освіти (5 класи) комунального закладу «Вінницький ліцей № 20» спрямована на досягнення здобувачами освіти таких *груп результатів навчальної діяльності* з навчальних предметів/інтегрованих курсів:

Навчальний предмет / інтегрований курс	Результати навчання
Українська мова	Сприймає усну інформацію на слух / Аудіювання
	Усно взаємодіє та висловлюється/ Говоріння
	Сприймає письмові тексти /Читання
	Письмово взаємодіє та висловлюється / Письмо
Українська література	Сприймає усну інформацію на слух / Аудіювання
	Усно взаємодіє та висловлюється/ Говоріння
	Сприймає письмові тексти /Читання
	Письмово взаємодіє та висловлюється / Письмо

Зарубіжна література	Сприймає усну інформацію на слух / Аудіювання
	Усно взаємодіє та висловлюється/ Говоріння
	Сприймає письмові тексти / Читання
	Письмово взаємодіє та висловлюється / Письмо
Іноземна мова	Сприймає усну інформацію на слух / Аудіювання
	Усно взаємодіє та висловлюється/ Говоріння
	Сприймає письмові тексти / Читання
	Письмово взаємодіє та висловлюється / Письмо
Математика	Опрацьовує проблемні ситуації та створює математичні моделі
	Розв'язує математичні задачі
	Критично оцінює результати розв'язання проблемних ситуацій
Пізнаємо природу	Проводить дослідження природи
	Опрацьовує та використовує інформацію
	Усвідомлює закономірності природи
Технології	Проектує та виготовляє вироби
	Застосовує технології декоративно-ужиткового мистецтва
	Виявляє самозарадність у побуті/ освітньому процесі
Інформатика	Працює з інформацією, даними, моделями
	Створює інформаційні продукти
	Працює в цифровому середовищі
	Безпечно та відповідально використовує інформаційні технології
Здоров'я, безпека та добробут (інтегрований курс)	Піклується про здоров'я
	Приймає рішення для безпеки
	Виявляє підприємливість і поводить етично
Вступ до історії	Орієнтується в історичному часі й просторі

України та громадянської освіти	Працює з інформацією історичного змісту
	Виявляє повагу до гідності людини та соціальну активність
Інтегрований курс «Мистецтво»	Пізнає різні види мистецтва
	Працює з текстом
	Бере участь у творчій діяльності
Фізична культура	Розвиває особистісні якості у процесі фізичного виховання
	Володіє технікою фізичних вправ
	Здійснює фізкультурно-оздоровчу діяльність

Очікувані результати навчання з кожного навчального предмету/інтегрованого курсу передбачені навчальними програмами з відповідного предмета/інтегрованого курсу, які використовуються для організації освітнього процесу в 5-х класах НУШ, та затверджені педагогічною радою закладу (протокол №1 від 30.08.2022 р.).

**ОРІЄНТОВНА РАМКА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

Категорії критеріїв	Початковий рівень 1 – 3 балів	Середній рівень 4 – 6 балів	Достатній рівень 7 – 9 балів	Високий рівень 10 – 12 балів
Планування та здійснення навчального пошуку, аналіз текстової та графічної інформації	Учень/учениця само-стійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук; опрацьовує текстову та/або графічну інформацію.	Учень/учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук; ставить запитання до змісту навчального матеріалу; опрацьовує й інтерпретує текстову та/або графічну інформацію без істотних змістових і логічних неточностей.	Учень/учениця само-стійно або під опосередкованим керівництвом учителя або інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить уточнювальні запитання; використовує інформацію з кількох джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; порівнює інформацію з кількох джерел.	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить запитання на зв'язування причинно-наслідкових зв'язків; використовує інформацію з різних джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; аналізує й порівнює інформацію з різних джерел; критично оцінює надійність джерела й достовірність інформації.
Комунікація, зокрема з вико-ристанням інформаційно-комунікаційних технологій	Учень/учениця створює короткі усні й письмові повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію, допускаючи істотні змістові та/або логічні неточності	Учень/учениця створює короткі усні й письмові повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію без істотних змістових та/або логічних неточностей; презентує результати своєї навчальної діяльності.	Учень/учениця створює деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює власну думку й наводить приклади на її підтвердження; презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за	Учень/учениця створює деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює й логічно обґрунтовує власну думку, наводить приклади на її підтвердження; творчо

			умови доступності)	презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)
Виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом	Учень/учениця самостійно або з допомогою вчителя або інших осіб: виконує навчальну дію на рівні копіювання зразка її виконання; розпізнає, називає окремі об'єкти вивчення.	Учень/учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: виконує навчальну дію із застосування знань, що охоплюються навчальним матеріалом, за зразком; може порівняти окремі об'єкти вивчення.	Учень/учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, у типових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, пропонує можливі способи виконання завдання або розв'язання проблеми; складає план для виконання/розв'язання відповідно до інструкцій та/або успішно виконує окремі етапи такого виконання / розв'язання; може аналізувати та порівнювати об'єкти вивчення.	Учень/учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, для виконання практичних завдань та/або розв'язання повсякденних проблем у нетипових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, висуває гіпотези; успішно виконує завдання або розв'язує проблему відповідно до інструкцій; обґрунтовує обраний спосіб розв'язання/виконання, спираючись на знання й досвід; може класифікувати й узагальнювати об'єкти вивчення.
Рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності	Учень/учениця розпізнає помилки, логічні або змістові неточності в результатах навчальної діяльності після того, як на них вказує вчитель.	Учень/учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: розпізнає й виправляє окремі помилки та робить часткові уточнення в результатах навчальної діяльності.	Учень/учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: успішно виправляє окремі помилки й робить часткові уточнення в результатах власної навчальної діяльності; визначає окремі труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності й можливі шляхи подолання	Учень/учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб аналізує результати власної навчальної діяльності із застосуванням критеріїв оцінювання, успішно виправляє помилки й робить уточнення; визначає труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності, та можливі шляхи їх подолання.

Поділ 5-х класів на підгрупи при вивченні окремих предметів
Англійська мова

Клас	Кількість учнів	ПІБ вчителя	Кількість годин	Кількість учнів у групі
5-А	36	Суліменко Віолетта Олегівна	3	18
		Протосовицька Ольга Василівна	3	18
5-Б	29	Стукаленко Лілія Василівна	5	11
		Сішко Марина Леонідівна	5	9
		Слободянюк Ірина Сергіївна	5	9
5-В	35	Суліменко Віолетта Олегівна	3	17
		Протосовицька Ольга Василівна	3	18
5-Г	35	Стукаленко Лілія Василівна	3	18
		Сішко Марина Леонідівна	3	17
5-Д	29	Стукаленко Лілія Василівна	3	15
		Сішко Марина Леонідівна	3	14
5-Ж	28	Суліменко Віолетта Олегівна	3	14
		Протосовицька Ольга Василівна	3	14

Інформатика

Клас	Кількість учнів	ПІБ вчителя	Кількість годин	Кількість учнів у групі
5-А	36	Кукса Лариса Володимирівна	1	18
		Нечипорук Євгеній Вікторович	1	18
5-Б	29	Кукса Лариса Володимирівна	1	15
		Мамчур Алла Тимофіївна	1	14
5-В	35	Кукса Лариса Володимирівна	1	17
		Нечипорук Євгеній Вікторович	1	18
5-Г	35	Кукса Лариса Володимирівна	1	18
		Нечипорук Євгеній Вікторович	1	17
5-Д	29	Кукса Лариса Володимирівна	1	14
		Нечипорук Євгеній Вікторович	1	15
5-Ж	28	Кукса Лариса Володимирівна	1	14
		Нечипорук Євгеній Вікторович	1	14

Фізична культура
2022-2023 навчальний рік
5 клас

Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О.С., Коломоєць Г. А., Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші)

Назви модулів		Володіння учнів
Модуль 1	Дитяча легка атлетика	Виконує: - спеціальні бігові вправи, стрибкові вправи, спеціальні вправи для метань; - старт, стартовий розбіг, біг 30 м, 60 м, рівномірний біг до 500 м (без урахування часу); прискорення 10–30 м; - стрибки в довжину з місця, багатоскоки, стрибки в довжину з розбігу способом «зігнувши ноги», стрибки у висоту з розбігу способом «переступання»; - метання малого м'яча на дальність з місця та в горизонтальну та вертикальну ціль - техніку виконання: бігу, стрибків, метання; - рівномірний біг (кросовий) до 8 хв. - біг за сигналом (зоровим, слуховим). - біг зі зміною напрямку. - біг з поворотом на різні відрізки, - біг по трасі з різними елементами для стрибків (вертикальне, горизонтальне), які розставлені у довільному порядку, - біг по маркерам з різним завданням. - подолання перешкод (висота 10 -15 см) з різною відстанню. - стрибки на місті. Стрибки з просуванням вперед. - стрибки у глибину (висота 20см, 30см), - стрибок на підняту над землею поверхню (від 20см). - вертикальні стрибки догори обома ногами. - стрибки вперед, назад, праворуч, ліворуч. - стрибки на «швидкісній драбині». - стрибки через скакалку. - спеціально – бігові вправи: біг з високим підніманням стегна, з захлестом гомілки
Модуль 2	Рухливі ігри	Володіє навичками командної гри, в якій учні безпосередньо змагаються за правилами рухливих ігор;
Модуль 3	Регбі	Володіє: різноманітними вправами, які сприяють розвитку та зміцненню м'язів верхнього плечового поясу, рук, тулубу та ніг; технікою правильного утримування регбійного м'яча в одній або двох руках перед собою на місці, в русі під час пересування по майданчику, під час оббігання різноманітних перешкод, передача м'яча з правої та лівої сторони як на місці так і в русі; прийомом м'яча після удару ногою партнера по команді та ловіння м'яча з відскоку від землі;

Модуль 4	Фризбі	Володіє та використовує: базовими навичками прямих кидків диску бекхендом та форхендом стоячи на місці на відстань 5-15м; прийомом диску технікою «бутерброд», стоячи на місці та в русі; біг із прискоренням, різку зміну напрямку руху та швидкості під час бігу, часті кроки при зупинці після прийому диску; серійні кидки бекхендом і форхендом з різних точок середньої і близької відстані.
Модуль 5	Доджбол	Виконує: стрибкові вправи; спеціальні вправи для розвитку гнучкості верхнього плечового пояса, сили верхніх та нижніх кінцівок, черевного преса, спини; вправи на розтягування; вправи для розвитку швидкості, спритності; вправи для кистей рук: обертальні рухи кистю (повільні та максимально швидкі); для пальців рук; імітаційні вправи: імітація кидків та ловіння
Модуль 6	Гімнастика	Володіє та використовує: технікою загальнорозви-ваючих, прикладних, стрибкових, акробатичних, силових вправ; виконує комбінації вправ.

Трудове навчання
2022-2023 навчальний рік
5 клас

Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.)

Назви модулів		Проектно-технологічна діяльність учнів
Модуль 1	Втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проектно-технологічної діяльності	Вироби до свят. Вироби для оздоблення інтер'єру приміщень.
Модуль 2	Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва	Сувеніри та обереги.
Модуль 3	Ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу	Корисні речі для загального побуту
Модуль 4	Турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб	Кулінарні вироби. Споживацькі знання. Кімнатні, садові рослини.

Загальний обсяг навчального навантаження для 5-х класів

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин 5 клас
Мовно-літературна **	На тиждень	11
	На рік	385
Математична	На тиждень	5
	На рік	175
Природнича	На тиждень	2
	На рік	70
Соціальна і здоров'я-збережувальна	На тиждень	1,5
	На рік	52,5
Громадянська та історична	На тиждень	1
	На рік	35
Технологічна	На тиждень	2
	На рік	70
Інформатична	На тиждень	1,5
	На рік	52,5
Мистецька	На тиждень	2
	На рік	70
Фізична культура***	На тиждень	3
	На рік	105
Всього	На тиждень	29
	На рік	1015
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	1
	На рік	35
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи	На тиждень	30
	На рік	1050
Гранично допустиме навантаження учнів****	На тиждень	28
	На рік	980

Навчальний план для 5-х класів з навчанням українською мовою

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах					Разом
		5-А	5-В	5-Г	5-Д	5-Ж	
Мовно- літературна галузь	Українська мова	4	4	4	4	4	20
	Українська література	2	2	2	2	2	10
	Зарубіжна література	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	7,5
	Іноземна мова (англ.)	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	17,5
Математичка	Математика	5	5	5	5	5	25
	Алгебра	-	-	-	-	-	
	Геометрія	-	-	-	-	-	
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	2	2	2	10
	Біологія	-	-	-	-	-	
	Географія	-	-	-	-	-	
	Фізика	-	-	-	-	-	
	Хімія	-	-	-	-	-	
Соціальна і здоров'язберезувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1	1	1	5
	«Етика»	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5
Громадянська та історична	Інтегрований курс «Досліджуємо історію і суспільство»	1	1	1	1	1	5
	Історія України	-	-	-	-	-	
	Всесвітня історія	-	-	-	-	-	
Інформатична	Інформатика	1 в,5	1,5	1,5	1,5	1,5	7,5
Технологічна	Технології	2	2	2	2	2	10
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2	2	2	2	2	10
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3	3	15
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		26+3	26+3	26+3	26+3	26+3	130+15
Додаткові години		1	1	1	1	1	5
Курс «STEM»		1	1	1	1	1	5
Гранично допустиме навч. навантаження		28	28	28	28	28	
Всього (без урахування поділу класів на групи)		30	30	30	30	30	150

Навчальний план для 5 класів розроблено відповідно до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України 19.02. 2021 р. № 235, 5-А, 5-В,5-Г, 5-Д, 5-Ж – додаток 3.

**Моделльні навчальні програми, відповідно яких розроблено навчальні програми закладу
для 5-х класів**

Освітня галузь	Моделльна навчальна програма			
	назва	автор(и)		вчитель-укладач
Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна літератури)	Українська мова: «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Заболотний О. В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т. Д.	Навчальна програма «Українська мова. 5 клас»	Колесник О.П. Степаненко В.О.
	Українська література: «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Архипова В.П., Січкач С.І., Шило С.Б.	Навчальна програма «Українська література. 5 клас».	Колесник О.П. Степаненко В.О.
	Зарубіжна література: «Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Ніколенко О., Ісаєва О., Клименко Ж., Мацевко-Бекерська Л., Юлдашева Л., Рудніцька Н., Турияниця В., Тіхоненко С., Вітко М., Джангобекова Т.	Навчальна програма «Зарубіжна література. 5 клас».	Циркун Г.С. Андрєєва І.А.
Мовно-літературна (іншомовна освіта)	Англійська мова: «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотнікова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., Самойлюкевич І.В., Добра О. М., Кіор Т.М.	Навчальна програма «Іноземна мова (англійська). 5 клас»	Стукаленко Л.В. Сішко М.Л. Суліменко В.О. Протосовицька О.В.
Математична	Математика: «Математика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти.	Істер О.С.	Навчальна програма «Математика. 5 клас»	Братко В.В. Юрченко Н.В. Рознюк Л.В.
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу» : «Пізнаємо природу. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти.	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.	Навчальна програма «Пізнаємо природу. 5 клас (інтегрований курс)»	Місяць С.М. Сергєєв О.В. Мукомел О.В.
Громадянська та історична освіта	Вступ до історії України та громадянської освіти: «Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти.	Пометун О.І., Ремех Т.О., Малієнко Ю.Б., Мороз П.В.	Навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас»	Чубарова Г.О. Бабчинська М.В.
Соціальна та здоров'язбережна	Інтегрований курс «Здоров'я безпека та добробут»: «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований	Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока	Навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5	Варваріна О.І.

	курс)» для закладів загальної середньої освіти	І., Страшко С.	клас (інтегро-ваний курс)»	
	Етика: «Етика. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ашортія Є.Д., Бакка Т.В., Желіба О.В., Козіна Л.Є., Мелещенко Т.В., Щупак І.Я.	Навчальна програма «Етика. 5 клас»	Циркун Г.С. Андреева І.А.
Технологічна	Технології: «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.	Навчальна програма «Технології. 5 клас»	Самсонюк О.М.
Інформатична	Інформатика: «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти.	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.	Навчальна програма «Інформатика. 5 клас»	Кукса Л.В. Нечипорук Є.В.
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»: «Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти.	Кондратова Л. Г.	Навчальна програма «Мистецтво. 5 клас (інтегрований курс)»	Рафалюк З.Д.
Фізична культура	«Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Педан О.С., Коломоець Г. А., Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші	Навчальна програма «Фізична культура. 5 клас»	Броннікова Є.В.
Варіативна складова	Курс за вибором «STEM- освіта. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Бутурліна О.В., Артем'єва О.Є.	Курс за вибором «STEM-освіта. 5 клас»	Сергеев О.В.